

- Min dräng, har en annan dräng (*Min dräng har också en dräng*)
- (*Somliga försöker få andra att uträtta*
- *vad de själva har fått i uppdrag att göra*).
- Magen är snålare än ögat.
- Mager frihet är bättre än fett slaveri.
- Man behöver inte köpa vagga förrän barnet är fött.
- (*Inte skaffa saker förrän man vet att man behöver dem*).
- Man blir (Inte) trött av att se andra arbeta.
- Man blir aldrig för gammal för att lära.
- Man blir inte klok förrän man har varit tok.
- (*Inte förrän man lärt av sina misstag*).
- Man blir inte själv vit (*rentvåd och oklanderlig*) för att man svärtar ner andra.
- Man bör sova på saken.
- (*Inte förhastad sej utan vänta till imorgon med att bestämma sej*).
- Man får inte alltid dansa på rosor. (*Leva bekymmersfritt*).
- Man får inte slå efter varje mygga.
- (*Göra affärer av småsaker, anmärka på var obetydlighet*).
- Man får leva som man kan, när man inte kan leva som man vill.
- Man får lära sig krypa innan man lär sig gå.
- (*Man måste börja med de lättaste grunderna*
- *innan man kan lära den svåra konsten*).
- Man får ofta bita i det sura äpplet.
- (*Finna sig i det obehagliga,*
- *bekväma sig till att göra vad man helst ville slippa*).
- Man får ta dagen som den kommer. (*Finna sig i hur det kan bli*).
- Man får ta det onda med det goda.
- Man får ta det som det kommer.
- Man får ta seden dit man kommer.
- Man får ta tiden som den kommer. (Och finna sej i förhållandena).
- Man får ta tjuren vid hornen. (*Angripa någon utan tvekan, gå rakt på sak*).
- Man får tåla och lida och låta det svida.
- Man får vara om sej och kring sej, om man ska få något i sej och på sej.
- Man göder inte svinet för dess egen skull. (*Man ger för att få igen*).
- Man har inte roligare än man gör sej. (*När man gör gott intryck*).
- Man har inte tråkigare än man gör sej.
- Man kan aldrig få för mycket av det goda.
- Man kan inte bruka samma plåster till alla sår.
- (*Man kan inte bota allt eller klara alla svårigheter med samma medel,*
- *inte samma tröst för alla*).

- Man kan inte lära gamla hundar sitta.
- (*Svårt för gamla människor att lära något nytt*).
- Man kan leda oxen till vattnet men inte tvinga honom att dricka.
- (*Man kan ge den tröge möjligheter till utbildning, men man kan inte tvinga honom att begagna tillfället*).
- Man kastar lort på de levande och blommor på de döda.
- (*Man talar illa om de levande och överdrivet väl om de döda, även med syftning på blomsterkransarna på graven*).
- Man känner dåren på skrattet.
- Man känner var skon klämmer. (*Man känner själv sin ömma punkt*).
- Man känner väll sina löss på gången.
- (*Folk som man har haft att göra med förut känner man igen på deras metoder och vet nog vad de går för*).
- Man lånar åt sin vän och kräver sin ovän.
- Man lär sej själv genom att lära andra.
- Man lär sig inte simma utan att gå i vattnet.
- (*Praktik är nödvändigt, om man ska nå skicklighet*).
- Man lär så länge man lever, man lever så länge man lär.
- Man minns inte skabben längre än den kliar.
- (*När svedan är över, glömmes man obehaget*).
- Man måste göra skon efter foten.
- (*Man måste rätta sin livsföring efter sina resurser*).
- Man måste rätta munnen efter matsäcken.
- (*Rätta sina utgifter eller pretentioner efter inkomsterna*).
- Man måste ställa seglen efter vinden. (*Rätta sig efter omständigheterna*).
- Man måste ta tillfället i flykten. (*Passa på att utnyttja det*).
- Man märker inte att oxen är borta förrän båset är tomt.
- (*Först när mannen är död förstår hustrun vad han har betytt för henne*).
- Man saknar inte kon, förrän båset är tomt.
- (*Först när hustrun är död inser mannen hur värdefull hon var*).
- Man ser grandet i sin nästas öga men inte bjälken i sitt eget.
- (*Man märker de små felen hos andra, men inte de stora hos sej själv*).
- Man ser på fjädrarna vad för fågel det är. (*Av kläderna kännes mannen*).
- Man saknar inte kon förrän båset är tomt.
- (*Först när hustrun är död inser mannen hur värdefull hon var*).
- Man ska akta sej för kitt, för det klibbar.
- (*Inte befatta sej med tvivelaktiga affärer*).
- Man ska föda sig men inte göda sig.
- Man ska ha hjärtat på rätta stället. (*Vara hjärtegod och orädd, det ska inte sitta i halsgropen eller ha sjunkit ner i byxorna som tecken på ångslan eller rädsla, "byxångest"*).

- Man ska hålla god min i elakt spel. (*Man får finna sig i motgångarna*).
- Man ska hålla tungan rätt i munnen.
- (*Vara försiktig i sitt tal, inte prata bredvid munnen*).
- Man ska inte använda större våld än nöden kräver. (*Efter strafflagen*).
- Man ska inte bränna ljus i båda ändar.
- (*Förkorta sin livslängd både genom överdrivet arbete och genom utsvävningar*).
- Man ska inte byta häst mitt i strömmen.
- (*Inte byta om ledare, när faran är som störst*).
- Man ska inte bära ved till skogs. Inte ge till den som redan har överflöd av lik.
- Man ska inte bättra ont med hälften värre. (*Domarregeln*).
- Man ska inte elda för kråkorna.
- (*Låta bli att stänga spjället, så att värmen drar ut genom skorstenen, slösa till ingen nytta*).
- Man ska inte gapa över mer än man kan svälja.
- Man ska inte ge bagarborns bröd.
- (*Ge något sådant som han redan har överflöd på*).
- Man ska inte ge bröd åt andras hundar.
- (*Inte ställa sig in hos andras tjänstefolk*).
- Man ska inte gjuta olja på elden.
- (*Inte egga till ökad ovänskap, göra det onda värre*).
- Man ska inte gråta över spilld mjölk.
- (*Det lönar sej inte att sörja över det som är ohjälpligt förlorat*).
- Man ska inte gå mellan barken och trädet.
- (*Inte tränga sej emellan äkta makar*).
- Man ska inte gå över ån efter vatten.
- (*Inte göra sig onödigt besvär med att skaffa något, som man kan få lättare eller på närmare håll*).
- Man ska inte göra elefanter av myggor.
- (*Blåsa upp obetydliga saker till stora skandaler eller olyckor*).
- Man ska inte göra en hel höna av en enda fjäder.
- (*Inte blåsa upp en småsak till orimliga proportioner*).
- Man ska inte göra sej till hund för ett bens skull.
- (*Inte förnedra sig eller skämma ut sej för att nå en liten stackars fördel*).
- Man ska inte ha två mågar till en dotter. (*Inte lova bort en sak åt två håll*).
- Man ska inte hålla något i orätt kärl.
- (*Inte anförtro hemligheter åt den som inte kan hålla tyst med dem*).
- Man ska inte kasta sten efter den hund som tigger. (*Man ska inte angripa den inte ofredar en*).

- Man ska inte kasta sten, när man själv sitter i glashus.
- (*Man ska inte klandra andras gärningar,*
- *när man har gjort likadant själv eller när man inte själv är oklanderlig*).
- Man ska inte kasta yxan i sjön.
- (*Inte ge allt förlorat i desperation,*
- *när man tycker det är lönlöst att fortsätta arbetet, inte ge upp*).
- Man ska inte köpa grisen i säcken.
- (*Köpa eller inlåta sig på något*
- *utan att ha tagit reda på hurdant det verkligen är*).
- Man ska inte köpa katten i påsen.
- Man ska inte låta den vänstra handen veta vad den högra gör.
- (*Tala inte om eller lägg inte på minnet;*
- *om du har gjort något gott eller skänkt en allmosa*).
- Man ska inte lägga alla sina ägg i en korge.
- (*Man ska inte placera hela sin förmögenhet i ett företag*
- *utan fördela risken på flera*).
- Man ska inte lägga allt i en påse.
- Man ska inte lägga näsan i blöt. (*Lägga sig i saker som inte angår en*).
- Man ska inte lära gamla hundar att sitta.
- Man ska inte ropa hej, förrän man är över bäcken.
- Man ska inte skriva bredare än byxorna räcker.
- (*Inte leva över tillgångarna, inte sträva högre än förmågan räcker*).
- Man ska inte skåda hunden efter håren.
- (*Man ska inte döma människorna efter utseendet*).
- Man ska inte skära allt över en kam.
- (*Bedöma alla som om de vore lika dåliga*).
- Man ska inte slakta hönan som värper guldägg.
- (*Inte avyttra ett vinstgivande företag för att genast få hela rikedomerna,*
- *inte kräva ut så dryga skatter att folk blir ruinerade*
- *och ur stånd att betala i fortsättningen*).
- Man ska inte spilla krut på döda kråkor.
- (*Inte offra arbete på att bekämpa det som redan är avskaffat*
- *eller oskadliggjort, inte göra överloppsgärningar*).
- 
- Man ska inte spänna vagnen före hästarna.
- (*Göra något bakvänt, börja i galen ända*).
- Man ska inte så all sin säd på en åker.
- Man ska inte såga av den grenen som man själv sitter på.
- (*Inte skada den som man är beroende av för sin utkomst*).

- Man ska inte sälja skinnet, förrän björnen är skjuten.
- (*Inte lova bort något förrän man har det, var inte säker förrän allt är klappat och klart*).
- Man ska inte sätta bocken till trädgårdsmästare.
- (*Anförtro vården av något åt den som gör skada i stället för gagn, sätta olämplig person till en syssla*).
- Man ska inte ta kon förrän man har båset.
- (*Inte gifte sej förrän man har ett hem att erbjuda*).
- Man ska inte tala illa om någon för hans ovän, de kan bli vänner.
- Man ska inte tala om den snön som föll i fjol.
- (*Inte dra fram gamla obehagliga saker och utagerade tvister*).
- Man ska inte visa tänder, om man inte kan bitas.
- (*Tomt hot skrämmer ingen*).
- Man ska inte ösa välling på söndrigt fat.
- (*Inte anförtro hemligheter åt någon som inte kan tiga*).
- Man ska köra sakta med gammal häst.
- (*Gamla människor ska inte jäkta eller jäktas*).
- Man ska låta gömt vara glömt. (*Inte vara långsint*).
- Man ska låta maten tysta mun. (*Inte prata medan man äter*).
- Man ska lägga papperen på bordet.
- (*Öppet och ärligt visa fram hur saken verkligen förhåller sig*).
- Man ska nämna barnet vid dess rätta namn.
- (*Man ska framställa en sak sådan den verkligen är*).
- Man ska sluta leken, när den är som bäst.
- Man ska sluta äta, när det smakar som bäst.
- Man ska smida medan järnet är varmt.
- (*Passa på innan det är försent, medan saken är aktuell*).
- Man ska ta seden dit man kommer.
- Man ska ta sitt förnuft till fånga.
- (*Använda sitt förstånd, besinna sug, underordna förnuftet under tron*).
- Man ska tänka på vad man säger, så man inte säger det man tänker.
- Man ska väga sina ord på guldvåg. (*Vara försiktig med vad man säger*).
- Man ska äta för att leva och inte leva för att äta.
- Man ska öppna säcken, när grisen är given.
- (*Ta emot det goda, när det bjuds*).
- Man släcker inte eld med olja. (*Man gör inte slut på lidelsen eller ilskan med sådant som ger ny näring åt den*).
- Man säger emot beröm för att få höra det en gång till.
- Man tager vad man haver.

- Man tar igen på gungorna vad man förlora på karusellen.
- (*Om affärerna på nöjesfältet, vad man förlorar på den ena affären vinner man igen på den andra*).
- Man tar ofta taggen ur en annans fot och sätter den i sin egen.
- (*Hjälper en annan till sin egen skada*).
- Man tycker mera om den som man kan hjälpa än om den som man blir hjälpt.
- Man täcker inte brunnen förrän barnet har drunknat.
- Man upptäcker lättare folks fel än deras förtjänster.
- Man vet inte vad folk duger till, förrän de är borta.
- Man vet vad man har, men inte vad man får.
- (*Klokt att hålla fast vid det gamla*).
- Man åldras inte vid bordet.
- (*Medan man äter, ingen anledning att jäkta vid maten*).
- Man återvänder alltid till sin första kärlek.
- (*Till gamla kära platser eller sysselsättningar, böcker osv*).
- Man är inte mer än människa. (*Folk får inte ha orimliga prestationer på en*).
- Man är inte äldre än man känner sig.
- Man är väll inte sämre karl än man kan ändra sej.
- (*Motivering till att man ändrar åsikt eller inte håller en överenskommelse*).
- Man vet vad man har men inte vad man får.
- (*Klokt att hålla fast vid det gamla*).
- Mans ord är mans ära.
- Med egen sked smakar maten bäst.
- (*När man inte behöver äta nådebröd hos andra*).
- Med gåvor och gengåvor varar vänskap längst.
- Med räv ska räv fånga. (*Man måste bruka list mot den listige*).
- Med snack och tack dog smedens katt.
- (*När smeden inte fick någon annan betalning*).
- Med tack betalar man ingen skuld. (*Tack är bara ord*).
- Medgång gör vänner, motgångar prövar dom.
- Mellan trångbodda grannar blir det alltid träta.
- Mitt hem är min borg. (*Där vill jag vara i fred*).
- Mjukaste riset svider värst. (*Milda tillrättavisningar känns mest*).
- Modern är barnets läkeblad. (*Läkande ört, hon kan bäst trösta barnet*).
- Morgon stund har guld i mun.
- Morgonröda gör aftonblöda.
- (*Kvällsblöta, klar morgon är ingen garanti för regnfri afton, tidig glädje kan snart vändas i sorg*).
- Morgonstund har guld i mun.
- Motgångar är till för att övervinnas.
- Mun utan tänder är kvarn utan stenar.

- Mycket prakt gör förakt.
- Mycket ska man höra innan öronen faller av.
- (*Man får tåla vid att höra de orimligaste saker utan att bli upprörd*).
- Många bäckar små gör en stor å.
- (*Av många små bidrag blir till slut något stort*).
- Många smeker barnet för ammans skull.
- (*För att ställa sig in hos den äldre eller överordnande*).
- Många tar trull (troll) för gull. (*Gifter sej för pengar*).
- Mången bryter ris åt sin egen rygg.
- (*Vållar själv sin ofärd, planerar ont åt andra men råkar ut för det själv*).
- Mången går annans bud och uträttar eget ärende.
- (*Arbetar i hemlighet för sin egen fördel*).
- Mången har mycket, men ungen har nog. (*Ingen är nöjd med sin lott*).
- Mången såge gärna sin egen skam på en annans rygg.
- (*Skjuter gärna skulden på andra*).
- Mången är räddare för armodet än för Helvettet.
- (*Skaffar sej rikedom med brottsliga medel*).
- Mångtalig kvinna gör mannen trött.
- Människa är människa värst.
- Människan spår, men Gud rår. (*Utom vid prästval*)(*men Fan rår*).